

УДК 351.85

Державна політика у сфері музичної індустрії: досвід Швеції

PUBLIC POLICY IN THE SPHERE OF THE MUSIC INDUSTRY: THE SWEDEN EXPERIENCE

КАЗАКОВ Геннадій – кандидат історичних наук, провідний професіонал відділу методології навчання і наукових досліджень, Вища школа публічного управління, вул. Шепелева, 3а, Київ, 03061, Україна.

KAZAKOV Hennadii – doctor of Philosophy in the field of world history, Leading Desk Officer of Department of teaching methodology and scientific research, High School of Public Governance, St. Shepeleva, 3a, Kyiv, 03061, Ukraine.

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2860-9892>

Анотація. У статті аналізується шведський досвід державної політики у сфері музичної індустрії. Акцент на Швеції обумовлено наявністю у ній ефективної державної підтримки музичних ініціатив, що сприяє розвитку творчого сектора, економічному зростанню та культурній ідентичності. Зважаючи на активний розвиток музичної індустрії України в останні роки, вважаємо, що вивчення напрацювань шведського уряду сприятимуть розвитку українського музичного сектору. Основною метою статті є аналіз державної політики Швеції в сфері музичної індустрії, а також визначення ефективних механізмів та інструментів, що можуть бути адаптовані для використання в Україні. Дослідження спрямоване на виявлення ключових елементів підтримки, які забезпечують стійкий розвиток музичної галузі. У роботі наголошено, що шведська політика щодо музичної індустрії характеризується комплексним підходом та стосується усіх сфер, починаючи від музичної освіти, завершуючи національними музичними преміями, фестивалями, створенням податкових пільг та наданням грантів окремим музичним галузям. Вказано на функціонуванні розгалуженого державного апарату, спрямованого на підтримку та розвиток музичної індустрії. Наведено низку політичних практик, які сьогодні реалізуються у Швеції і які б сприяли розвитку індустрії в Україні. Поданий підхід сприяє тому, що сьогодні шведська музична індустрія входить в топ-3 у всьому світі. Результати дослідження свідчать про те, що досвід Швеції у державній підтримці музичної індустрії є надзвичайно цінним для України. Адаптація шведських моделей може допомогти Україні створити ефективні механізми підтримки, сприяючи розвитку культурного сектору, підвищенню конкурентоспроможності та збагаченню культурного життя країни. Необхідно розробити стратегічні програми, які враховують специфіку українського контексту, а також активно залучати усі зацікавлені сторони до процесу підтримки музичної індустрії.

Ключові слова: музична індустрія, державна політика, Шведська рада мистецтв, Шведський комітет грантів на мистецтво, STIM, ExMS.

Summary. The article analyzes the Swedish experience of state policy in the field of the music industry. The focus on Sweden is due to its effective state support for music initiatives, which contributes to the development of the creative sector, economic growth and cultural identity. Taking into account the active development of the music industry of Ukraine in recent years, we believe that studying the developments of the Swedish government will contribute to the development of the Ukrainian music sector. The main goal of the article is the analysis of the Swedish state policy in the field of the music industry, as well as the identification of effective mechanisms and tools that can be adapted for use in Ukraine. The study is aimed at identifying the key elements of support that ensure the sustainable development of the music industry. The work emphasizes that the Swedish policy regarding the music industry is characterized by a comprehensive approach

and covers all areas, starting from music education, ending with national music awards, festivals, creating tax incentives and providing grants to individual music industries. The functioning of the extensive state apparatus aimed at the support and development of the music industry is indicated. A number of political practices, which are being implemented in Sweden today and which would contribute to the development of industry in Ukraine, are given. This approach contributes to the fact that today the Swedish music industry is among the top 3 in the world. The results of the study indicate that Sweden's experience in state support of the music industry is extremely valuable for Ukraine. The adaptation of Swedish models can help Ukraine create effective support mechanisms, contributing to the development of the cultural sector, increasing competitiveness and enriching the country's cultural life. It is necessary to develop strategic programs that take into account the specifics of the Ukrainian context, as well as to actively involve all interested parties in the process of supporting the music industry.

Key words: *music industry, public policy, Kulturrådet, Konstnärsnämnden, STIM, ExMS.*

Вступ. Швеція займає провідне місце у світовій музичній індустрії та законно вважається передовою у цьому секторі країною Європи. Доказом цього зокрема є 7 перемог на пісенному конкурсі Євробачення та долучення до авторства пісень ще десятків переможців та призерів; займає чільні позиції у світі в питанні експорту музичної продукції. Так, популярність на міжнародній арені різножанрових шведських музикантів триває вже понад як півстоліття. Хоча у витоків такої популярності стояли музиканти-візіонери, підтримка сектору з боку держави дозволяє зберігати лідируючі позиції на світовому музичному ринку.

Успіхи українських музикантів на Євробаченні та європейських фестивалях демонструють, що в досліджуваній галузі Україна має досить великий потенціал. Тому, досвід Швеції є надзвичайно цінним для розвитку національної музичної індустрії. Дослідження шведських практик може допомогти в адаптації їх найкращих прикладів для українського контексту, особливо у питаннях фінансування, регулювання ринку музичних послуг та підтримки молодих виконавців. Це набуває особливої актуальності в умовах інтеграції України до європейського культурного простору та прагнення уряду посилити роль креативних індустрій в економічному розвитку. Вивчення досвіду Швеції у сфері музичної індустрії дозволить не лише зрозуміти основні механізми її успіху, але й розробити рекомендації щодо впровадження ефективної державної політики в Україні.

Аналіз останніх досліджень. Питанню державної політики у сфері музичної індустрії Швеції присвячують увагу переважно шведські дослідники. Так, С. Албінссон у своїй статті [2] проаналізував історичні зміни у державній політиці щодо досліджуваної галузі з 1919 по 2019 рр. Питання державної політики щодо музичної освіти на усіх рівнях, авторського права розкриваються у дослідженні за редакції Е. Георгі-Хеммінг та Н. Моберг [4]. В контексті культурної політики Швеції проаналізовано і діяльність уряду Швеції стосовно музичної сфери у роботі Т. Хардінг [3]. Про підтримку з боку уряду музичних фестивалів йде мова у праці С. Танна [11]. При цьому більш комплексні дослідження з державної політики Швеції щодо музичної індустрії відсутні, водночас, як і відповідні праці в українському науковому дискурсі. При цьому, шведський досвід є одним з передових, на який варто звернути увагу при побудові національної політики до сфери музичної індустрії.

Мета статті – проаналізувати досвід державної політики щодо музичної індустрії у Швеції та визначити можливості його перейняття в український простір.

Виклад основного матеріалу. Говорячи про Швецію, можемо стверджувати, що в державі здійснюється цілеспрямована державна політика, яка охоплює широкий спектр засобів: від фінансування музичних проєктів до створення сприятливого регуляторного середовища для

креативних індустрій. Витоки цієї політики, як вказує С. Албінссон започатковані у 1919 р., коли було ухвалено законодавство з авторського права, а також уведено закон на розваги, відповідно до якого, кожен організатор розважальних заходів (у тому числі музичних), мусив сплачувати державі певну частину доходу [2, с. 224].

Двома ключовими державними органами, які відіграють центральну роль у підтримці митців та проєктів у галузі музики в Швеції, є Шведська рада мистецтв (Kulturrådet) та Шведський комітет грантів на мистецтво (Konstnärnämnden) [8]. Шведська рада мистецтв відповідає за формування та реалізацію державної культурної політики, включаючи надання фінансової підтримки для музичних проєктів, громадських ініціатив та творчих колективів. Її діяльність охоплює широкий спектр напрямків – від підтримки інновацій у сфері музичної творчості до забезпечення доступу до культурного контенту в різних регіонах країни. Рада виконує важливу функцію у забезпеченні рівних можливостей для митців незалежно від їхнього жанрового спрямування чи географічного розташування.

Шведський комітет грантів на мистецтво (Konstnärnämnden), своєю чергою, спеціалізується на підтримці індивідуальних митців, забезпечуючи їх стипендіями та грантами для професійного розвитку, участі в міжнародних конкурсах, виставках і гастролях. Це надає шведським музикантам не лише фінансову підтримку, але й можливість розширювати свою діяльність на глобальному рівні, посилюючи позиції країни на міжнародній культурній арені. Підтримка, яку надає Konstnärnämnden, особливо важлива для незалежних артистів та молодих виконавців, які тільки починають свою професійну діяльність.

Також у 2011 р. було створено Шведське агентство виконавських мистецтв (Statens musikverk) – державну установу, яка підтримує музику та виконавське мистецтво. Цей орган об'єднує низку існуючих організацій, у тому числі Музей виконавських мистецтв (Scenkonstmuseet), Шведську музично-театральну бібліотеку, EMS (електронну музичну студію) і звукозаписний лейбл Caprice Records. А його місія полягає в тому, щоб поширювати різноманітні музичні програми по всій країні, що вирізняється досконалістю та мистецьким відродженням, а також зберігати танцювальну та музичну спадщину [6].

Підтримується з боку уряду і діяльність Шведського товариства виконавських прав (STIM), але не у фінансовій площині, адже STIM є некомерційною організацією, а за рахунок створення сприятливого правового та інституційного середовища для захисту авторських прав. STIM діє у рамках законодавства Швеції, яке відповідає європейським та міжнародним стандартам у сфері інтелектуальної власності [10].

На регіональному рівні важливу роль відіграють місцеві адміністрації, які підтримують музичну індустрію через фінансування регіональних оркестрів, музичних шкіл та інших установ культури. Така децентралізована модель управління забезпечує підтримку культурних ініціатив на місцевому рівні, що сприяє розвитку культурної різноманітності та залученню широкої аудиторії до музичного життя [8].

Водночас, до музичної індустрії долучаються і інші міністерства та урядові організації, які в рамках своїх повноважень підтримують різні сектори музичної індустрії.

Уряд Швеції підтримує музичний сектор від музичних шкіл до музичних клубів. Щорічно Шведська рада з мистецтва видає гранти перспективним виконавцям:

- 1,65 мільйона доларів надаються музичним гуртам для запису альбомів та розвитку творчої діяльності;
- 3 мільйони доларів спрямовуються на підтримку музичних клубів;
- понад 30 мільйонів доларів виділяються регіональним музичним організаціям, які займаються просуванням місцевих ініціатив та музичних колективів [9].

Держава розглядає музичну освіту як невід’ємну складову формування культурної ідентичності та розвитку суспільства, тому значна увага приділяється фінансуванню, доступності та якості музичної освіти на всіх рівнях. Хоча навчання в них не є обов’язковим, проте музична освіта є найпопулярнішим серед дітей заходом позашкільних занять.

Музичні школи в Швеції є частиною системи позашкільної освіти і фінансуються за рахунок державного та муніципального бюджету, що робить їх доступними для широкого кола школярів. Цей підхід дозволяє кожній дитині отримати базову музичну освіту незалежно від соціального статусу, що сприяє рівним можливостям у сфері розвитку талантів. У рамках освітньої політики музичні школи є важливим інструментом для виявлення та підтримки молодих талантів, які можуть стати майбутніми професійними музикантами, а також для підвищення загального рівня музичної культури в країні.

Державна підтримка музичних шкіл виявляється не лише у фінансуванні, але й у створенні сприятливого освітнього середовища, що охоплює широкий спектр музичних жанрів і напрямків – від класичної музики до сучасних жанрів, таких як поп, рок та електронна музика. Такий підхід сприяє всебічному розвитку учнів і відображає загальну культурну політику Швеції, спрямовану на підтримку різноманітності та інновацій у музичній сфері [4, с. 37–39].

Дослідник музичної індустрії Дж. Тйорсон вказує: «Налагоджена соціальна система у Швеції дозволяє будь-кому в країні займатися музикою незалежно від його доходів. За шведським музичним дивом ховається не що інше, як суспільний добробут країни. Звідси і підтримка артистів урядом Швеції» [7].

Загалом, така модель державної підтримки виявляється надзвичайно успішною у створенні необхідних умов для розвитку музичних талантів на початкових етапах їхньої кар’єри, а також для сприяння подальшому просуванню виконавців як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку. Розподіл фінансових ресурсів на різних рівнях музичної індустрії забезпечує її стійкий розвиток та глобальну конкурентоспроможність, що є важливим елементом державної культурної політики Швеції.

Вагомою складовою державної політики Швеції у сфері розвитку музичного простору є підтримка експорту шведської музичної продукції. У рамках цієї політики здійснюється широкий комплекс заходів, спрямованих на стимулювання шведських музикантів і продюсерів до активної участі в міжнародних проєктах, фестивалях, конкурсах та гастрольних турах, що дозволяє просувати не тільки окремих виконавців, а й створює позитивний імідж країни як постачальника високоякісного музичного контенту.

Одним із ключових елементів підтримки експорту є фінансування музичних колективів і окремих артистів для участі в міжнародних подіях, що сприяє популяризації шведської музики за кордоном. Уряд Швеції також активно співпрацює з різними галузевими асоціаціями та організаціями, такими як Export Music Sweden (ExMS), які відіграють провідну роль у розширенні глобальної присутності шведської музичної індустрії. Ці організації надають консультативну та інформаційну підтримку, допомагають у налагодженні міжнародних контактів, що сприяє зростанню обсягів експорту.

Якщо звернемо увагу на звіт 2020 р. зроблений ExMS, то можемо простежити, що Швеція входить до топ 3 країн, чий дохід від експорту музики перевищує витрати. Так, поданий коефіцієнт становив 2,7. Ці надходження від експорту забезпечують пряму та непряму вигоду шведській економіці через економічну діяльність, оподаткування та розвиток культури [7].

Так, у 2024 р. уряд надав ExMS 500 000 шведських крон на підтримку шведських музикантів у жанрах джазу, фольку та світової музики. Підтримка, серед іншого, спрямовуватиметься на

ініціативи з розвитку потенціалу та встановлення контактів і стосується операцій з 4 квітня по 31 грудня 2024 р. Міністр культури П. Лільєстранд наголосив: «Експорт шведської музики є справжньою особливістю нашої країни і є тим, що уряд також хоче захистити в майбутньому. Завдяки цим зусиллям ми зміцнюємо та забезпечуємо подальший успіх шведських митців за кордоном» [5].

Окрім того, додаткові 500 000 шведських крон виділено на зусилля, які шведські іноземні органи та ExMS мають здійснити разом у 2024 р. для підтримки експорту шведської музики – як частину Азіатські інвестиції в урядовій стратегії щодо зовнішньої торгівлі, інвестицій та глобальної конкурентоспроможності Швеції [5].

За найвищі багаторічні досягнення у музичному експорті країни у боку уряду щорічно один виконавець (гурт) отримує нагороду. Такими лауреатами були «Abba», «Refused» тощо [1].

В Україні на жаль немає наразі такої практики підтримки музикантів. Україні варто зосередитися на створенні системи підтримки музичного експорту, що включатиме фінансові гранти для участі українських виконавців у міжнародних музичних заходах, а також розвиток інфраструктури для просування музики на закордонних ринках. Державна підтримка таких ініціатив, а також створення спеціальних організацій на зразок шведського ExMS, може значно посилити глобальні позиції України у музичній індустрії. Важливо також звернути увагу на розвиток міжнародної співпраці та налагодження контактів з іноземними партнерами для підвищення конкурентоспроможності українських музикантів на світовій арені.

Доречним для України було б перейняти низку шведських політичних практик, які сприяють економічному розвитку індустрії, які наразі поступово впроваджуються у Швеції.

1) Події, орієнтовані на експорт – це міські шоукейс-фестивали, на яких виступають виконавці, яких пропонує, фінансує або іншим чином підтримує офіс експорту музики. На цих подіях часто є фестивальна платформа під керівництвом споживачів, але частина їхнього складу резервується для нових виконавців. Звісно в Україні відбуваються фестивали, навіть в умовах війни, проте усі вони є приватними ініціативами та зосереджені лише в кількох українських містах.

2) Підтримка фінансового туру. Уряди можуть надавати виконавцям або лейблам фінансування для експорту своєї продукції через живі виступи за кордоном. Надані кошти можуть оплачувати безпосередньо організацію подій або ж загальні витрати на тур, наприклад оренду транспорту, візи чи обладнання.

3) Участь в Export Networks. Експортні мережі – це коаліції, які вимагають членських внесків. Приклади включають NOMEX (Програма експорту музики Північної Європи), Європейську біржу експортерів, яка збирає експортні офіси, і Мережу музичних міст, що складається з міст, зацікавлених в експорті своїх музичних талантів. Більшість із них було централізовано в Європі завдяки наявності фінансування ЄС для підтримки створення та підтримки таких мереж.

4) Імпорт подій. Багато країн проводять власні фестивали, часто через місцеве партнерство з промоутерами та містами, і використовують їх для демонстрації місцевих талантів. Країни можуть підтримувати ці платформи, імпортуючи покупців через демонстраційні торговельні місця.

5) Супутні офіси. За останні два десятиліття низка країн створила офіси на ринку, щоб сприяти експортним програмам і розвитку мережі. Деякі країни створюють представництва разом із зусиллями культурної дипломатії, хоча існує кілька прикладів, коли представництва експорту займаються цим самостійно. Деякі з цих представників є державними службовцями, інші є підрядниками, найнятими музичними лобі, які представляють ширшу базу зацікавлених сторін [7].

Шведська держава підтримує також і десятки музичних премій, які охоплюють не лише усі музичні жанри, але й музикантів (наявні премії для гітаристів, клавішників, барабанщиків тощо). Найбільшою ж премією є Музична премія Північної ради (The Nordic Council Music Prize), яка присуджується за музичну майстерність найвищого рівня, одного року – за твір діючого композитора, а наступного – виконавцю, гурту тощо. Ця премія не є суто шведською. Суддівський комітет складається з представників п'яти скандинавських країн (а за участі у премії Фарерських, Аландських островів та Гренландії до суддів додається по одному члену від кожної країни учасниці).

Уряди усіх вказаних держав активно підтримують премію та фінансують як її проведення, так і сам приз, який складається з 300 000 датських крон [1]. У цій премії ми бачимо не лише державну підтримку різнопланових виконавців (адже її лауреатами зокрема були ісландська співачка Бйорк, шведський диригент Ерік Ерікссон), але й кооперацію держав у підтримці власного музичного продукту та просування його на європейський ринок.

Окрім того, у Швеції існує державна премія Music Export Prize, яка надається тим шведським музикантам, за значні досягнення на міжнародній арені. Ця премія започаткована Міністерством зовнішньої торгівлі та культурної дипломатії Швеції в 1997 році та щорічно присуджується шведським артистам, продюсерам або гуртам, чия музика досягла значних успіхів за кордоном, тим самим сприяючи підвищенню міжнародного іміджу країни.

Визнання шведських виконавців через премію Music Export Prize не лише підкреслює культурну цінність музики, але й підсилює економічний вплив шведської музичної індустрії. Музичний сектор відіграє важливу роль у креативній економіці країни, забезпечуючи значний внесок у ВВП та створюючи нові робочі місця. Премія не тільки відзначає окремі досягнення, але й стимулює подальший розвиток музичного експорту, заохочуючи музикантів до активної міжнародної діяльності.

Про роль держави у цій премії свідчить й те, що її вручає міністр міжнародного співробітництва в галузі розвитку та зовнішньої торгівлі, а сам захід проходить у Міністерстві закордонних справ [12].

Висновки. Таким чином, проведений аналіз демонструє значну зацікавленість з боку шведського уряду у підтримці музичної індустрії на всіх її етапах: від музичної освіти до організації фестивалів та підтримці у просуванні музичних творів шведських виконавців на міжнародний ринок. Останньому аспекту приділена основна увага у державній політиці, оскільки саме експорт музичної продукції є одним з ключових чинників економічного успіху креативної індустрії країни. Швеція показує приклад системної та довгострокової підтримки музикантів та музичних проєктів, що дозволяє не лише зберегти національну ідентичність у культурній сфері, але й активно впливати на міжнародний ринок, забезпечуючи сталі економічні та культурні зв'язки з іншими країнами, особливо сусідніми. Окрім того, з боку держави здійснюється підтримка тих музичних жанрів, які не завжди мають широкий попит на комерційних ринках, таких як джаз, фолк та світова музика. Державні субсидії, зокрема, виділені для цих жанрів, сприяють їхній популяризації і зберігають культурну спадщину країни.

Для України шведський досвід є цінним прикладом того, як держава може активно інтегрувати музичну індустрію у загальну економічну та культурну політику. Підтримка експорту музичних продуктів, надання грантів молодим виконавцям та продюсерам, а також участь у міжнародних культурних проєктах можуть стати важливими компонентами розвитку української музичної індустрії у майбутньому.

Список використаних джерел

1. About the Nordic Council Music Prize. URL : <https://www.norden.org/en/information/about-nordic-council-music-prize> (дата звернення : 04.10.2024).
2. Albinsson S. Musikindustrin och musikpolitiken i Sverige 1919–2019. *Nordisk kulturpolitisk tidskrift*. 2021. Vol. 24. Is. 2. P. 221–236.
3. Compendium of Cultural Policies and Trend. Country Profile : Sweden / by T. Harding. Stockholm, 2023. 58 s.
4. Makt – när musik och människor möts / by E. Georgii-Hemming, N. Moberg. Örebro : Musikhögskolan, 2024. 143 p.
5. Regeringen satsar på svensk musikexport. URL : <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/04/regeringen-satsar-pa-svensk-musikexport/> (дата звернення : 04.10.2024).
6. Statens musikverk. URL : <https://musikverket.se/om-musikverket/?lang=en> (дата звернення : 04.10.2024).
7. Sustaining Sweden’s Music Export Success. URL : <https://report2020.exms.org/> (дата звернення : 04.10.2024).
8. Sweden 3.5.4. URL : https://www.culturalpolicies.net/country_profile/sweden-3-5-4/ (дата звернення : 04.10.2024).
9. Sweden. Short cultural policy profile / by T. Harding, 2022. 17 p. URL : https://www.culturalpolicies.net/wp-content/uploads/pdf_short/sweden/Sweden_Short_2022.pdf (дата звернення : 04.10.2024).
10. Swedish Performing Rights Society (STIM). URL : <https://www.government.se/government-agencies/swedish-performing-rights-society-stim/> (дата звернення : 04.10.2024).
11. Tanna S. Festival landscape in Sweden national report for FESTudy. URL : https://www.swedenfestivals.com/sites/default/files/attachments/national_report_sweden_final_version_1.pdf (дата звернення : 04.10.2024).
12. The nominees for the Government’s 2023 Music Export Prize. URL : <https://www.government.se/press-releases/2024/04/the-nominees-for-the-governments-2023-music-export-prize/> (дата звернення : 04.10.2024).

References

1. About the Nordic Council Music Prize. URL : <https://www.norden.org/en/information/about-nordic-council-music-prize> (date access : 04.10.2024). [in English].
2. Albinsson S. 2021. Musikindustrin och musikpolitiken i Sverige 1919–2019. *Nordisk kulturpolitisk tidskrift*. Vol. 24. Is. 2. P. 221–236. [in Swedish].
3. Compendium of Cultural Policies and Trend. Country Profile : Sweden / by T. Harding. Stockholm, 2023. 58 s. [in English].
4. Makt – när musik och människor möts, 2024 / by E. Georgii-Hemming, N. Moberg. Örebro : Musikhögskolan. 143 p. [in Swedish].
5. Regeringen satsar på svensk musikexport. URL : <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/04/regeringen-satsar-pa-svensk-musikexport/> (date access : 04.10.2024). [in Swedish].
6. Statens musikverk. URL : <https://musikverket.se/om-musikverket/?lang=en> (date access : 04.10.2024). [in Swedish].
7. Sustaining Sweden’s Music Export Success. URL : <https://report2020.exms.org/> (date access : 04.10.2024). [in English].
8. Sweden 3.5.4. URL : https://www.culturalpolicies.net/country_profile/sweden-3-5-4/ (date access : 04.10.2024). [in Swedish].
9. Sweden. 2022. Short cultural policy profile / by T. Harding. 17 p. URL : https://www.culturalpolicies.net/wp-content/uploads/pdf_short/sweden/Sweden_Short_2022.pdf (date access : 04.10.2024). [in English].

10. Swedish Performing Rights Society (STIM). URL : <https://www.government.se/government-agencies/swedish-performing-rights-society-stim/> (date access : 04.10.2024). [in English].
11. Tanna S. Festival landscape in Sweden national report for FESTudy. URL : https://www.swedenfestivals.com/sites/default/files/attachments/national_report_sweden_final_version_1.pdf (date access : 04.10.2024). [in English].
12. The nominees for the Government's 2023 Music Export Prize. URL : <https://www.government.se/press-releases/2024/04/the-nominees-for-the-governments-2023-music-export-prize/> (date access : 04.10.2024). [in English].